

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Механізми публічного управління соціально-економічними змінами

Шифр та назва спеціальності

D4 Публічне управління та адміністрування

Спеціалізація**Освітня програма**

Публічна політика та управління соціально-економічними змінами

Рівень освіти

Третій (освітньо-науковий, PhD)

Семестр

2

Інститут

ІНІ Соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Соціології і публічного управління (305))

Тип дисципліни

Спеціальна(фахова) підготовка

Форма навчання

Денна, заочна

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

КРУГЛОВ Віталій Вікторович

Vitalii.Kruhlov@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління

Науково-педагогічний стаж - 14 років. Досвід роботи в органах державної влади - 20 років. Автор понад 250 наукових та навчально-методичних праць.

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

МОРОЗ Володимир Михайлович

volodymyr.moroz@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління

Досвід професійної діяльності – 33 роки.

Автор понад 300 наукових та навчально-методичних праць. Стаж професійної діяльності за посадами які відповідають спеціальності «Публічне управління та адміністрування» понад 14 років. Стаж науково-педагогічної діяльності понад 19 років. Експерт з оцінювання проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводить МОН України, за тематичним напрямом «20. Соціальні і гуманітарні науки». Член експертної групи МОН України з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти. Член редакційних колегій трьох

фахових наукових видань. Досвід роботи у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук з державного управління понад 8 років. Автор та організатор спільних з литовськими та польськими університетами заявок на отримання грантової підтримки наукових досліджень у межах українсько-польських та, українсько-литовських науково-дослідних проектів. Співавтор та співорганізатор позагрантових наукових проектів із зарубіжними ЗВО (Латвія, Китай та Фінляндія). Пройшов підвищення кваліфікації в: Регіональному інституті адміністрації м. Лілль (Франція); Університеті Тампере (Фінляндія); Балтійській Міжнародній Академії (Латвія); Академії соціальних наук (Польща). Голова Громадської організації «Академія соціальних трансформацій та інноваційного управління» (Україна) Провідний лектор з дисциплін: «Методологічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»»; «Публічна політика та врядування»; «Публічне управління та сталий розвиток»; «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень»; «Світоглядні засади управлінської діяльності»; «Публічне управління національною безпекою в умовах глобальних викликів» тощо. Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khp.edu.ua

Докторка наук з державного управління, професор, професорка кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

Освітня компонента спрямована на формування у здобувачів вищої освіти уявлення про теоретико-методологічні засади та практичні аспекти застосування механізмів публічного управління для забезпечення соціально-економічних трансформацій у сучасному суспільстві, охоплюючи процедури аналізу публічної політики, інституційні, стратегічні, бюджетно-фінансові, регуляторні, соціальні та комунікаційні механізми управління змінами, а також методи їх оцінки та оптимізації. Курс розкриває теоретико-методологічні засади управління змінами в публічному секторі, аналізує сучасні виклики, що постають перед державою в умовах глобалізації, цифровізації та турбулентності зовнішнього середовища. У процесі навчання здобувачі опановують сучасні аналітичні інструменти (SWOT-аналіз, бенчмаркінг), цифрові технології публічного управління (blockchain, big data, електронне урядування), методи розробки програмних і нормативно-правових документів, техніки стратегічного планування та форсайту, а також набувають компетентностей щодо авторитетного обґрунтування інноваційних управлінських рішень на основі порівняльного аналізу вітчизняного та міжнародного досвіду реформування. Дисципліна формує здатність до комплексного дослідження проблем публічної політики, розробки доказово обґрунтованих стратегій розвитку, проектування ефективних інституційних механізмів та підготовки аналітичних документів (концепцій, програм) для розв'язання значущих викликів у сфері соціально-економічних перетворень на національному,

регіональному та місцевому рівнях. Особлива увага приділяється практичним аспектам застосування різних механізмів публічного управління: інституційних, фінансово-бюджетних, регуляторних, адміністративних, соціальних та комунікаційних. Курс інтегрує знання з економіки, державного управління, соціології та політології для формування цілісного розуміння процесів суспільних трансформацій. Дисципліна орієнтована на підготовку фахівців, здатних працювати в органах державної влади та місцевого самоврядування, аналітичних центрах, міжнародних організаціях та консалтингових компаніях у сфері публічного управління та розвитку.

Мета та цілі дисципліни

Метою дисципліни «Механізми публічного управління соціально-економічними змінами» є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти системних теоретичних знань і практичних умінь застосовувати науково обґрунтовані механізми публічного управління для ініціювання, супроводу та оцінювання соціально-економічних змін на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. Дисципліна орієнтована на розвиток дослідницької та проєктувальної спроможності аспірантів: здатності поєднувати загальнонаукові методи пізнання з інструментарієм публічного управління, розробляти обґрунтовані стратегічні й програмні документи з урахуванням міжнародного досвіду, а також критично осмислювати власні наукові результати в контексті сучасного стану дослідження проблеми.

Завдання дисципліни полягають у формуванні умінь застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності й принципи управління для аналізу та розв'язання проблем публічного управління соціально-економічними змінами. Дисципліна також покликана ознайомити аспірантів з основними засадами наукового менеджменту, специфікою управління науковими проєктами та порядком реєстрації прав інтелектуальної власності, що виникають у процесі дослідження механізмів управління змінами. Окремим завданням є розвиток здатності визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого соціально-економічного розвитку на різних рівнях публічного управління. Дисципліна формує умінь розробляти програмні документи — стратегії, програми, концепції — та готувати проєктні запити на фінансування досліджень на основі аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового й ресурсного забезпечення, а також розвиває здатність адаптувати й застосовувати сучасні управлінські моделі, підходи та міжнародний досвід при проєктуванні й реорганізації організаційних структур управління. Важливим завданням є формування умінь отримувати самостійні науково-прикладні результати, що сприяють розв'язанню значущих теоретичних або прикладних проблем публічного управління, а також розвиток здатності критично аналізувати й узагальнювати результати власних досліджень і напрацювання інших дослідників у контексті сучасного стану наукового знання з проблематики управління соціально-економічними змінами..

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

Загальні компетентності

ЗК_03. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проєкти та автономно працювати під час їх реалізації.

ЗК_04. Здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)

СК_01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.

СК_02. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.

СК_04. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.

СК_05. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проєктами на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК_06. Здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.

СК_07. Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування.

СК_09. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.

СК_10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.

СК_11. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.

СК_13. Здатність комплексно розв'язувати значущі проблеми публічного управління соціально-економічними змінами

Результати навчання

РН03. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.

РН_04. Уміти застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності.

РН08. Уміти готувати проєктні запити на фінансування наукових досліджень, розробляти програмні документи (стратегії, програми, концепції) виходячи із аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору адекватних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування.

РН_09. Уміти розробляти проєкти законодавчих та нормативних актів, передбачаючи правові та соціально-економічні ризики та наслідки запроваджених правових норм.

РН10. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

РН_12. Знати зміст та процедури аналізу публічної політики щодо забезпечення соціально-економічних змін та вміти авторитетно обґрунтовувати інноваційні ідеї щодо розв'язання її значущих проблем

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредитів ECTS): лекції – 20 год., практичні роботи – 10 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного засвоєння освітньої компоненти необхідно мати знання та практичні навички у передбачених змістом тесту із загальної навчальної компетентності межах (рівень логічного та аналітичного мислення повинен відповідати пороговому балу передбаченого для успішного вступу), а також базові фахові компетенції за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (детермінується змістом програми фахового вступного екзамєну). Для успішного засвоєння освітньої компоненти необхідно мати знання та практичні навички з таких освітніх компонент: «Представлення наукових результатів», «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі», «Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час вивчення освітньої компоненти передбачається: організація інтерактивної роботи здобувачів вищої освіти за напрямом аналізу масивів інформації (офіційні веб-сторінки закладів вищої освіти щодо діяльності спеціалізованих вчених рад та разових спеціалізованих вчених рад за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; веб-сторінка інформаційного ресурсу академічних текстів України; веб-сторінки органів публічного управління та міжнародних моніторингових місій тощо); проведення поточного опитування здобувачів вищої освіти щодо

змісту освітньої компоненти; виступи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях; звітування про виконання практичних завдань тощо.

Методами навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічна політика та врядування» є:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з літературно-інформаційними джерелами); наочні (ілюстрація практичними прикладами); практичні (практичні заняття) методи навчання тощо);
- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії з проблематики освітньої компоненти; забезпечення успіху в навчанні (метод відкритих перспектив); навчально-пізнавальні ігри за фокусом уваги освітньої компоненти; формування інтересу до проблематики освітньої компоненти; апелювання до практики функціонування суб'єктів та об'єктів публічного управління у т.ч. й апелювання до життєвого та професійного досвіду – storytelling) тощо);
- методи стимулювання обов'язку і відповідальності у засвоєнні освітньої компоненти (пояснення суспільної та особистої значущості здобувача вищої освіти; формулювання вимог до здобувача вищої освіти, дотримання яких забезпечує успішне виконання закріплених за ним обов'язків; заохочення до відповідального та зразкового виконання здобувачем вищої освіти своїх обов'язків; оперативний контроль та висвітлення переваг та недоліків за його результатами; заохочення здобувача вищої освіти до повторного виконання ним тих завдань, оцінка за які не відповідає його потенціалу тощо);
- методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- бінарні, інтегровані (універсальні) методи (поєднання декількох методів в єдину систему для досягнення комплексної мети навчання, наприклад: словесно-наочний; проблемно-пошуковий тощо).

Технологіями навчання у викладанні освітньої компоненти «Публічна політика та врядування» є:

- пояснювально-ілюстративне навчання (подання та пояснення інформації з дотриманням принципу наочності (схеми, рисунки, діаграми, таблиці тощо); репродукування здобувачем вищої освіти отриманої інформації та виконання практичних завдань за наданим зразком);
- проблемне навчання (виконання під керівництвом науково-педагогічного працівника сформульованих ним відповідно до актуальних проблем публічного управління та адміністрування завдань (пошук шляхів вирішення конкретної проблемної ситуації);
- програмоване навчання (освітня компонента передбачає засвоєння здобувачем вищої освіти чітко визначених за конкретними темами питань, а також оцінювання рівня їх засвоєння, як під час безпосереднього проведення занять (поточний контроль) так й наприкінці розгляду передбаченого освітньою компонентною змісту (підсумковий контроль));
- диференційоване навчання (організація навчально-виховного процесу з прийняттям до уваги, з одного боку, типових індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти, а з іншого – фокусу їх науково-дослідної уваги).

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Теоретико-методологічний інструментарій розв'язання проблем публічного управління соціально-економічними змінами.	2
Загальні та спеціальні методи наукового пізнання в дослідженні соціально-економічних змін. Закони, закономірності та принципи управління трансформаційними процесами. Концептуальні підходи до публічного управління змінами: системний, процесний, ситуаційний, синергетичний. Теорії змін: еволюційна, революційна, інституціональна. Методологія аналізу публічної політики (policy analysis) та її інструментарій. Процедури policy cycle для забезпечення соціально-економічних змін. Методологія наукового	

обґрунтування управлінських рішень для розв'язання актуальних проблем галузі.

Тема 2. Соціально-економічні зміни та особливості управління ними на місцевому, регіональному та державному рівнях 2

Цивілізаційні виклики та філософія трансформації; діалектика єдності змісту трансформації та зміни. Поняття та різновиди соціально-економічних змін, рівні їх актуалізації. Соціально-економічні зміни як рефлексія системи та її властивість до саморозвитку. Обґрунтування підстав для втручання держави в управління змінами. Детермінанти формування запитів на соціально-економічні зміни. Суб'єкти та об'єкти трансформаційних процесів. Специфіка формування запитів на зміни на місцевому, регіональному та державному рівнях (вертикаль публічної влади). Вплив цифровізації, інструментів електронного урядування та Big Data на динаміку соціально-економічних змін.

Тема 3. Механізми публічного управління та їх інноваційний потенціал для забезпечення соціально-економічних змін 2

Методологічні основи механізму публічного управління; поняття, сутність, зміст та загальна структура механізму. Діалектика єдності та взаємозв'язку механізмів публічного управління і публічної політики. Різновиди механізмів публічного управління та їх наукова класифікація. Системна сутність механізмів та комплексність їх практичного використання. *Адміністративно-організаційний механізм публічного управління: структура, суб'єкти, функції та інструменти. Моніторинг як складова адміністративно-організаційного механізму, що забезпечує зворотний зв'язок між управлінським рішенням і його результатом: види моніторингу (ресурсів, процесів, результатів, впливу), інституційне закріплення моніторингових функцій в органах публічної влади, взаємозв'язок моніторингу з контролем і плануванням.* Оцінка потенціалів механізмів публічного управління у забезпеченні динаміки соціально-економічних змін. Вплив сучасних інформаційних технологій на зміст та технологію реалізації управлінських механізмів. Інноваційні механізми публічного управління (зокрема механізми впровадження державної інноваційної політики) та їх роль у підвищенні ефективності реформ. Компаративний аналіз зарубіжного досвіду впровадження та реалізації механізмів публічного управління та адміністрування.

Тема 4. Цифрові технології та інструменти підвищення ефективності публічного управління соціально-економічними змінами 2

Сучасні інформаційні технології в науковій та професійній діяльності публічного управління. Електронне урядування та цифрова трансформація публічних сервісів. Вплив цифрових публічних послуг та електронного урядування на ефективність публічного управління. Big Data, AI та предиктивна аналітика для прийняття управлінських рішень. Цифрові платформи участі громадськості та е-демократія. Міжнародні моделі цифровізації публічного сектору (e-Estonia, Gov.UK, Diia). Інформаційні системи моніторингу та оцінки реформ. Кібербезпека та захист даних у публічному управлінні. Предиктивна аналітика. Інформаційні системи моніторингу реформ. Використання цифрових інструментів для підвищення ефективності наукового пошуку та педагогічного процесу.

Тема 5. Стратегічне проєктування, фандрейзинг та розробка програмних документів соціально-економічного розвитку 2

Методологія розробки стратегій, програм та концепцій розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях. Аналіз та адаптація зарубіжного досвіду публічного управління (ОЕСР, ЄС, скандинавська модель, азійські "тигри"). Форсайт-дослідження та сценарне планування. Програмно-цільовий метод та результативне бюджетування. Імплементация Цілей сталого розвитку (ЦСР). Підготовка проєктних запитів на фінансування досліджень

(грантові заявки, Horizon Europe). Оцінка правового і ресурсного забезпечення програмних документів. Добір адекватних механізмів розвитку публічного управління.

Тема 6. Нормотворчий процес, правові механізми регулювання та управління ризиками в умовах соціально-економічних змін

2

Технологія розробки проєктів законодавчих та нормативних актів: етапи, процедури, методологія. Оцінка регуляторного впливу (ОРВ) та аналіз соціально-економічних наслідків правових норм. Ідентифікація та мінімізація правових ризиків нормативних актів. Державне регулювання економічної діяльності: дерегуляція, лібералізація, "регуляторна гільйотина". Удосконалення правового механізму державного регулювання окремих форм публічно-приватної взаємодії як напрям зниження регуляторних ризиків. Антимонопольна політика та захист конкуренції. Адаптація законодавства до міжнародних стандартів (*acquis communautaire* ЄС). Публічні консультації та залучення стейкхолдерів до нормотворчого процесу. Аналіз наслідків правового регулювання.

Тема 7. Теорія та практика адаптування досвіду Європейського Союзу з використання механізмів публічного управління соціально-економічними змінами до потреб України

2

Адаптація та застосування сучасних моделей управління: New Public Management, Good Governance, Collaborative Governance, Agile Government. Проєктування та реорганізація організаційних структур управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Інституційні механізми координації та подолання опору змінам у публічних організаціях. Реформування системи центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ). Публічно-приватне партнерство (ППП) та інші інноваційні форми взаємодії; інноваційні технології у сфері PPP як приклад адаптації досвіду Європейського Союзу до українських реалій. Міжнародний досвід адміністративних реформування механізмів публічного управління соціально-економічними змінами. Управління змінами в публічних організаціях та подолання опору.

Тема 8. Інноваційні підходи до розв'язання проблем публічного управління соціально-економічними змінами та процедури їх формалізації у публічній політиці

2

Зміст та процедури повного циклу аналізу публічної політики (*policy analysis*). Забезпечення соціально-економічних змін через механізми *policy cycle*. Методи авторитетного обґрунтування інноваційних ідей: *policy briefs*, аналітичні записки, наукові публікації. Аргументація політичних рішень та залучення стейкхолдерів до формування політики. Критерії, індикатори та метрики оцінки соціально-економічних змін. Методи оцінки ефективності управлінських рішень: *cost-benefit analysis*, *cost-effectiveness analysis*. Інструменти аналізу державної політики. Міжнародні рейтинги та системи бенчмаркінгу (*Doing Business*, *Government Effectiveness Index*, *Open Government Index*). Аудит ефективності та *performance audit*. Моніторинг реалізації стратегічних документів як складова адміністративно-організаційного механізму: системи індикаторів, логічна рамка та теорія змін, розмежування моніторингу й оцінювання, використання даних моніторингу для оперативного коригування публічної політики. Комплексний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду реформування. Обґрунтування інноваційних ідей розв'язання проблем публічної політики.

Тема 9. Комунікаційні стратегії та механізми обґрунтування публічної політики

2

Аналіз комунікаційних стратегій органів влади. Методи обґрунтування та аргументації політичних рішень. Громадська участь та партисипативна

демократія у формуванні політики. Електронне урядування та е-демократія як інструменти залучення громадян. Громадський контроль та підзвітність влади. Управління опором змін: аналіз причин та стратегії подолання. Формування громадської підтримки реформ через авторитетне обґрунтування. Роль ЗМІ та соціальних мереж у просуванні інноваційних ідей. Інструменти доказової комунікації

Тема 10. Комплексна оцінка ефективності механізмів публічного управління, цифровий аудит в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтування інноваційних рішень 2

Критерії та індикатори оцінки соціально-економічних змін. Методи оцінки ефективності управлінських рішень: cost-effectiveness analysis, social return on investment (SROI). Процедури повного циклу аналізу державної політики (policy analysis). Методи обґрунтування інноваційних підходів до розв'язання проблем публічної політики. Міжнародні рейтинги та бенчмаркінг як інструменти порівняльного аналізу. Аудит ефективності та оцінка регуляторного впливу. Уроки вітчизняного та зарубіжного досвіду реформування. Інструменти авторитетного обґрунтування політичних рекомендацій: policy briefs, аналітичні записки, наукові публікації. Аудит ефективності та оцінка регуляторного впливу. Цифровізація аудиту публічних фінансів як інструмент забезпечення підзвітності публічного управління в умовах надзвичайних ситуацій і воєнної невизначеності.

Загальна кількість годин **20**

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
Тема 2. Соціально-економічні зміни та особливості управління ними на місцевому, регіональному та державному рівнях Проведення порівняльного аналізу запитів на зміни на місцевому, регіональному та державному рівнях. Діагностика властивостей системи до саморозвитку через аналіз показників життєстійкості громад. Ідентифікація та мапування суб'єктів і об'єктів трансформаційних процесів. Оцінка впливу цифровізації на швидкість та якість реалізації змін у вертикалі влади.	2	1
Тема 4. Цифрові технології та інструменти підвищення ефективності публічного управління соціально-економічними змінами Використання предиктивної аналітики для моделювання наслідків управлінських рішень. Проектування функціональної архітектури платформ е-демократії та цифрової участі. Симуляція роботи з Big Data для моніторингу соціально-економічних показників. Аудит кібербезпеки та протоколів захисту даних у публічних сервісах. Використання AI-інструментів у науковому пошуку.	2	1
Тема 6. Нормотворчий процес, правові механізми регулювання та управління ризиками в умовах соціально-економічних змін Розробка структури та тексту проєкту нормативно-правового акту. Практичне проведення процедури оцінки регуляторного	2	1

впливу. Матричний аналіз правових та соціально-економічних ризиків запроваджуваних норм. Моделювання публічних консультацій зі стейкхолдерами щодо регуляторної політики.

Тема 8. Інноваційні підходи до розв'язання проблем публічного управління соціально-економічними змінами та процедури їх формалізації у публічній політиці	2	1
Підготовка повного пакету аналітичних документів: аналітична записка, наукове резюме. Відпрацювання процедур повного циклу аналізу публічної політики на прикладі актуальної проблеми. Розрахунок та інтерпретація метрик ефективності управлінських рішень. Проведення бенчмаркінгу за міжнародними індексами (Government Effectiveness Index тощо). Розроблення системи індикаторів моніторингу реалізації обраного стратегічного документа та процедури використання його результатів для коригування управлінських рішень.		
Тема 10. Комплексна оцінка ефективності механізмів публічного управління, цифровий аудит в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтування інноваційних рішень	2	1
Практичне застосування методів Cost-Effectiveness Analysis та SROI (соціальне повернення на інвестиції). Проведення експрес-аудиту результативності стратегічного документа. Формулювання пакету обґрунтованих політичних рекомендацій за результатами оцінювання. Аналіз уроків впровадження реформ на основі вітчизняних та зарубіжних ретроспективних кейсів.		
Загальна кількість годин	10	$\sum_{i=1}^n a_i 1$
Контрольні роботи		
Контрольні роботи не передбачено		

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (за наявності).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення/ перелік питань	Кількість годин
Тема 1. Теоретико-методологічний інструментарій розв'язання проблем публічного управління соціально-економічними змінами. Загальні та спеціальні методи наукового пізнання в дослідженні соціально-економічних змін. Закони, закономірності та принципи управління трансформаційними процесами. Концептуальні підходи до публічного управління змінами: системний, процесний, ситуаційний, синергетичний. Теорії змін: еволюційна, революційна, інституціональна. Методологія аналізу публічної політики (policy analysis) та її інструментарій. Процедури policy cycle для забезпечення соціально-економічних змін. Методологія наукового обґрунтування управлінських рішень для розв'язання актуальних проблем галузі.	6
Тема 2. Соціально-економічні зміни та особливості управління ними на місцевому, регіональному та державному рівнях	6

Цивілізаційні виклики та філософія трансформації; діалектика єдності змісту трансформації та зміни. Поняття та різновиди соціально-економічних змін, рівні їх актуалізації. Соціально-економічні зміни як рефлексія системи та її властивість до саморозвитку. Обґрунтування підстав для втручання держави в управління змінами. Детермінанти формування запитів на соціально-економічні зміни. Суб'єкти та об'єкти трансформаційних процесів. Специфіка формування запитів на зміни на місцевому, регіональному та державному рівнях (вертикаль публічної влади). Вплив цифровізації, інструментів електронного урядування та Big Data на динаміку соціально-економічних змін.

Тема 3. Механізми публічного управління та їх інноваційний потенціал для забезпечення соціально-економічних змін

6

Методологічні основи механізму публічного управління; поняття, сутність, зміст та загальна структура механізму. Діалектика єдності та взаємозв'язку механізмів публічного управління і публічної політики. Різновиди механізмів публічного управління та їх наукова класифікація. Системна сутність механізмів та комплексність їх практичного використання. *Адміністративно-організаційний механізм публічного управління: структура, суб'єкти, функції та інструменти. Моніторинг як складова адміністративно-організаційного механізму, що забезпечує зворотний зв'язок між управлінським рішенням і його результатом: види моніторингу (ресурсів, процесів, результатів, впливу), інституційне закріплення моніторингових функцій в органах публічної влади, взаємозв'язок моніторингу з контролем і плануванням.* Оцінка потенціалів механізмів публічного управління у забезпеченні динаміки соціально-економічних змін. Вплив сучасних інформаційних технологій на зміст та технологію реалізації управлінських механізмів. Інноваційні механізми публічного управління (зокрема механізми впровадження державної інноваційної політики) та їх роль у підвищенні ефективності реформ. Компаративний аналіз зарубіжного досвіду впровадження та реалізації механізмів публічного управління та адміністрування.

Тема 4. Цифрові технології та інструменти підвищення ефективності публічного управління соціально-економічними змінами

6

Сучасні інформаційні технології в науковій та професійній діяльності публічного управління. Електронне урядування та цифрова трансформація публічних сервісів. Вплив цифрових публічних послуг та електронного урядування на ефективність публічного управління. Big Data, AI та предиктивна аналітика для прийняття управлінських рішень. Цифрові платформи участі громадськості та е-демократія. Міжнародні моделі цифровізації публічного сектору (e-Estonia, Gov.UK, Diia). Інформаційні системи моніторингу та оцінки реформ. Кібербезпека та захист даних у публічному управлінні. Предиктивна аналітика. Інформаційні системи моніторингу реформ. Використання цифрових інструментів для підвищення ефективності наукового пошуку та педагогічного процесу.

Тема 5. Стратегічне проєктування, фандрейзинг та розробка програмних документів соціально-економічного розвитку

6

Методологія розробки стратегій, програм та концепцій розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях. Аналіз та адаптація зарубіжного досвіду публічного управління (ОЕСР, ЄС, скандинавська модель, азійські "тигри"). Форсайт-дослідження та сценарне планування. Програмно-цільовий метод та результативне бюджетування. Імплементация Цілей сталого розвитку (ЦСР). Підготовка проєктних запитів на фінансування досліджень (грантові заявки, Horizon Europe). Оцінка

правового і ресурсного забезпечення програмних документів. Добір адекватних механізмів розвитку публічного управління.

Тема 6. Нормотворчий процес, правові механізми регулювання та управління ризиками в умовах соціально-економічних змін

6

Технологія розробки проєктів законодавчих та нормативних актів: етапи, процедури, методологія. Оцінка регуляторного впливу (ОРВ) та аналіз соціально-економічних наслідків правових норм. Ідентифікація та мінімізація правових ризиків нормативних актів. Державне регулювання економічної діяльності: дерегуляція, лібералізація, "регуляторна гільйотина". Удосконалення правового механізму державного регулювання окремих форм публічно-приватної взаємодії як напрям зниження регуляторних ризиків. Антимонопольна політика та захист конкуренції. Адаптація законодавства до міжнародних стандартів (*acquis communautaire* ЄС). Публічні консультації та залучення стейкхолдерів до нормотворчого процесу. Аналіз наслідків правового регулювання.

Тема 7. Теорія та практика адаптування досвіду Європейського Союзу з використання механізмів публічного управління соціально-економічними змінами до потреб України

6

Адаптація та застосування сучасних моделей управління: New Public Management, Good Governance, Collaborative Governance, Agile Government. Проєктування та реорганізація організаційних структур управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Інституційні механізми координації та подолання опору змінам у публічних організаціях. Реформування системи центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ). Публічно-приватне партнерство (ППП) та інші інноваційні форми взаємодії; інноваційні технології у сфері PPP як приклад адаптації досвіду Європейського Союзу до українських реалій. Міжнародний досвід адміністративних реформування механізмів публічного управління соціально-економічними змінами. Управління змінами в публічних організаціях та подолання опору.

Тема 8. Інноваційні підходи до розв'язання проблем публічного управління соціально-економічними змінами та процедури їх формалізації у публічній політиці

6

Зміст та процедури повного циклу аналізу публічної політики (*policy analysis*). Забезпечення соціально-економічних змін через механізми *policy cycle*. Методи авторитетного обґрунтування інноваційних ідей: *policy briefs*, аналітичні записки, наукові публікації. Аргументація політичних рішень та залучення стейкхолдерів до формування політики. Критерії, індикатори та метрики оцінки соціально-економічних змін. Методи оцінки ефективності управлінських рішень: *cost-benefit analysis*, *cost-effectiveness analysis*. Інструменти аналізу державної політики. Міжнародні рейтинги та системи бенчмаркінгу (*Doing Business*, *Government Effectiveness Index*, *Open Government Index*). Аудит ефективності та *performance audit*. Моніторинг реалізації стратегічних документів як складова адміністративно-організаційного механізму: системи індикаторів, логічна рамка та теорія змін, розмежування моніторингу й оцінювання, використання даних моніторингу для оперативного коригування публічної політики. Комплексний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду реформування. Обґрунтування інноваційних ідей розв'язання проблем публічної політики.

Тема 9. Комунікаційні стратегії та механізми обґрунтування публічної політики

6

Аналіз комунікаційних стратегій органів влади. Методи обґрунтування та аргументації політичних рішень. Громадська участь та партисипативна демократія у формуванні політики. Електронне урядування та е-демократія

як інструменти залучення громадян. Громадський контроль та підзвітність влади. Управління опором змін: аналіз причин та стратегії подолання. Формування громадської підтримки реформ через авторитетне обґрунтування. Роль ЗМІ та соціальних мереж у просуванні інноваційних ідей. Інструменти доказової комунікації

Тема 10. Комплексна оцінка ефективності механізмів публічного управління, цифровий аудит в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтування інноваційних рішень

6

Критерії та індикатори оцінки соціально-економічних змін. Методи оцінки ефективності управлінських рішень: cost-effectiveness analysis, social return on investment (SROI). Процедури повного циклу аналізу державної політики (policy analysis). Методи обґрунтування інноваційних підходів до розв'язання проблем публічної політики. Міжнародні рейтинги та бенчмаркінг як інструменти порівняльного аналізу. Аудит ефективності та оцінка регуляторного впливу. Уроки вітчизняного та зарубіжного досвіду реформування. Інструменти авторитетного обґрунтування політичних рекомендацій: policy briefs, аналітичні записки, наукові публікації. Аудит ефективності та оцінка регуляторного впливу. Цифровізація аудиту публічних фінансів як інструмент забезпечення підзвітності публічного управління в умовах надзвичайних ситуацій і воєнної невизначеності.

Загальна кількість годин

60

Тематика індивідуальних завдань

Не передбачено

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії).

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

11. Адміністративне управління територіальними громадами : навч. посіб. / В. М. Бабаєв та кол. авт.; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 292 с.
2. Антохов А.А., Клевчик Л.Л., Лусте О.О. Управління змінами: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. імені Юрія Федьковича. 2022. 208 с.
3. Дегтяр А. О., Дегтяр О. А., Калашнікова Х. І., Гнатенко М. К. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
4. Деміхов О.І., Дегтєрьова І.О. Стратегічне управління та управління змінами : конспект лекцій. Київ : ННІМП УМО. 2023. 128 с.
5. Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Островерхов В. М. Управління змінами: навч. посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 148 с.
6. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Хомюк Н. Л., Войчук М. В., Савчук А. Ю., Коломечук В. В., Цимбалюк С. М. Безпека сталого розвитку регіонів та територіальних громад України на засадах інклюзивного зростання : монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк. 2022. 514 с.
7. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. С 14 Управління науковими проектами: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 208 с.

8. Сучасні трансформації міжнародного бізнес-ландшафту: просторовий, інвестиційний та інноваційно-технологічний виміри аналізу: монографія / О. В. Шкурупій [та ін.] ; [за заг. ред. О. В. Шкурупій] ; Полтав. держ. аграр. ун-т. Полтава : ПДАУ, 2025. 177 с.
9. Покатаєв П. С. Основи публічного управління та адміністрування : навч. посіб. для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / П. С. Покатаєв, М. А. Латинін, С. В. Степаненко, Г. П. Пасемко, О. М. Таран. Харків : ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.
10. Сумець, О. М. Стратегічний менеджмент : підручник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
11. Цифровізація в екосистемі управління соціально-економічними процесами в контексті сталого розвитку : колективна монографія / за заг. ред. Г. В. Старченка, А. П. Дуки. Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2025. DOI: 10.54929/monograph-11-2025.
12. Шибаєва Н. В., Бабан Т. О. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. Харків: ДБТУ, 2022. 272 с.
13. Beck, J. The Role of Public Administration in Socio-Economic Development. In: Brand, D., Dialer, D., Eppler, A., Pattar, A. (eds) The Future of African-European Relations. Advances in African Economic, Social and Political Development. Springer, Cham. 2025. https://doi.org/10.1007/978-3-031-85810-9_8
14. Lanoszka A. International Development: Strategies and Legacies of Socio-Economic Development : textbook. 2nd ed. London : Routledge, 2025. 646 p.
15. Public Administration for Sustainable Development: Mechanisms and Strategies of State and Regional Administration in the Conditions of War and Reconstruction of Ukraine : Collective Monograph / gen. ed. A. Chechel, L.Zharova, M. Śleziak. Kyiv ; Bielsko-Biala (Poland): University of Economics and Humanities, 2025. 285 p.

Додаткова література

1. Публічне управління та адміністрування у цифровому суспільстві: монографія / Г. В. Ортіна та інш. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2020. 194 с.
2. Сучасні підходи і напрями розвитку публічного управління та адміністрування: підручник / А. О. Науменко, О. В. Смігунова, О. В. Дудник, С. І. Міненко; за ред. д-ра наук з держ. управління, проф. В. Д. Бакуменка; ДБТУ. Харків: Майдан, 2022. 280 с.
3. Adaptation mechanisms of socio-economic systems to global changes and challenges: resource-efficient technologies, environmental protection, security, sustainable development. Scientific monograph. Plovdiv: HSSE Publishing Complex, 2024. 319 p.
4. Apaza C. R. Elements of effective public management: administrative models, reforms, a continuous search for effectiveness. Transforming Government: People, Process and Policy. 2025. <https://doi.org/10.1108/TG-06-2025-0177>.
5. Круглов В. В., Терещенко Д. А. Інновації в системі державного управління. Вісник НТУ «ХПІ». 2023. № 2. С. 74–79.
6. Круглов В. Удосконалення правового механізму державного регулювання розвитку державно-приватного партнерства. Наукові інновації та передові технології. 2021. № 2 (2). С. 34–45.
7. Круглов В. Інноваційні технології у державно-приватному партнерстві: досвід Європейського Союзу для України. Науковий вісник: Державне управління. 2024. № 2 (16). С. 75–89.
8. Круглов В. В., Терещенко Д. А., Боднар К. В. Цифровізація аудиту публічних фінансів як інструмент забезпечення підзвітності публічного управління в умовах надзвичайних ситуацій і війни. Теорія та практика державного управління. 2024. Вип. 2 (79). С. 292–313.
9. Krasnykov, Y., Ninyuk, I., Storozhenko, L., Marukhlenko, O., Kruhlov, V. Impact of digital public services on governance efficiency. Telos. 2024. 26(1). P. 35–51.
10. Kruhlov, V., Dzhyhora, O., Trubakov, Y., Kotsur, V., Buryk, Z. The strategic role of the state in stimulating and supporting economic growth: tools, policies and influence on the modern economic paradigm. Economic Affairs. 2023. Vol. 68, No. 04. P. 2289-2304.
11. Kruhlov, V., Volkova, N., Krasnykov, Y., Aliexsieienko, I., & Sokhatiuk, L. State Control Mechanisms as Means of Improving the Quality of Public Services of Local Self-Government Bodies. Revista Jurídica Portucalense. 2023. P. 325-345.
12. Maistro, S., Treskov, A., & Golovko, V.. State policy of socio-economic development: evolution of theoretical concepts and methodological approaches. 2022.

13. Moroz V., Buka S., Moroz S., Trush O., Moroz O. Methodology of organization of scientific research: manual in two parts in the group of international authors – part 1: Theoretical and methodological basics of organization of scientific research. Lviv: publishing house «Novyi Svit – 2000», 2024. 128 p.

Інформаційні ресурси

1. Нормативно-правова база <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. . Офіційне Інтернет-представництво Президента України. – www.president.gov.ua.
3. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Нормативні акти України – <http://www.nau.kiev.ua>
5. Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби. www.nads.gov.ua.
6. Офіційний веб-сайт European Group of Public Administration (EGPA). <http://www.ias-iiisa.org/egpa/>
7. Бібліотека імені В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,6			0,4

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = \Pi \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + \Pi k \cdot k_4$$

де: Π – середньозважена середня оцінка за поточний контроль

I – оцінка за виконання індивідуального завдання

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи

Πk – оцінка за підсумковий контроль

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (Π , K , I , ...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої *O* з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

30.08.2025

Гарант ОП
Володимир МОРОЗ